Z BLOGU IUSTORIA

# „Firma přece nic necítí.“ Za lež o sobě může i firma chtít omluvu a peníze

> *Konkurent nebo spolek o vaší firmě šíří nepravdy a zakázky odcházejí. Od roku 2025 může i právnická osoba za zásah do pověsti chtít přiměřené zadostiučinění, tedy omluvu, a nestačí-li, i peníze. Musí ale doložit, že jí újma skutečně vznikla.*

TÝM IUSTORIA

9. 11. 2026 · 8 min čtení

Konkurent rozesílá vašim zákazníkům e-mail, že neplatíte subdodavatelům. Nebo spolek zveřejní článek, že vaše odborné posudky jsou nekvalitní a zkreslené. Odejdou dvě zakázky a čtvrt roku vysvětlujete, že to není pravda. Napíšete o omluvu a náhradu a dostanete odpověď: firma nic necítí, nemajetkovou újmu mít nemůže.

Může. Od roku 2025 má i právnická osoba za neoprávněný zásah do pověsti právo na přiměřené zadostiučinění, tedy na omluvu, a nestačí-li omluva, na peníze. Velký senát Nejvyššího soudu to po nálezu Ústavního soudu uzavřel v rozsudku ze dne 18. 6. 2025, sp. zn. 31 Cdo 1145/2025. Podmínka je ale přísná. Firma musí prokázat, že jí nemajetková újma skutečně vznikla a že ji zaviněně způsobil ten, koho žaluje (bod 28). Zastavit šíření nepravdy a odstranit její následky může žádat i bez toho.

## Co platilo do roku 2025

Občanský zákoník chrání pověst právnické osoby proti tomu, kdo do ní bez zákonného důvodu zasahuje. Firma se může domáhat, aby od zásahu upustil nebo odstranil jeho následek (§ 135 odst. 1 a 2). O omluvě ani o penězích ustanovení nemluví. Nemajetkovou újmu přitom škůdce odčiní, jen stanoví-li to zvlášť zákon nebo bylo-li to ujednáno (§ 2894 odst. 2). Nejvyšší soud z toho dovozoval, že firma za samotný zásah do pověsti zadostiučinění nedostane, a to ani v podobě omluvy.

Výjimkou byla nekalá soutěž. Proti nekalé soutěži může dotčený požadovat i přiměřené zadostiučinění (§ 2988). Ústavní soud na tom ukázal, kam to vedlo: když firmu poškodí nepravdivé tvrzení konkurenta, nemajetková újma se odčiní, když totéž řekne kdokoli jiný, neodčiní se (nález ze dne 15. 1. 2025, sp. zn. Pl. ÚS 26/24, bod 84).

## O jaký spor šlo

Spolek zveřejnil na svém webu článek, který kriticky hodnotil kvalitu biologických hodnocení a posudků pro investiční záměry v kraji. Firma, která taková hodnocení zpracovává, žalovala. Spolek se bránil, že do pověsti firmy nezasáhl, a kdyby ano, šlo by o výkon svobody projevu a přípustné hodnocení kvality její práce. Soudy ale pravomocně uzavřely, že jednání spolku bylo neoprávněným zásahem do pověsti firmy. Omluvu na webu spolku a dopisem jí přesto nepřiznaly, protože byly vázány dřívějším názorem Nejvyššího soudu vysloveným v téže věci.

## Co řekly soudy

Ústavní soud v nálezu pléna sp. zn. Pl. ÚS 26/24, vydaném v jiné věci na ústavní stížnost spolku, uzavřel, že i právnická osoba má ústavní právo na ochranu dobré pověsti (čl. 10 odst. 1 Listiny) a že jí zásah do pověsti může způsobit majetkovou i nemajetkovou újmu (bod 52). Zdržení a odstranění podle něj nestačí. Nepravda zveřejněná na internetu se šíří rychleji, než soud rozhodne, a rozsudek po letech už málokdo čte (body 60 až 63). Ani náhrada škody nestačí, protože prokázat, že zakázky odešly právě kvůli pomluvě, je velmi obtížné (bod 65). Firma proto může analogicky podle § 2988 žádat i přiměřené zadostiučinění (výrok II).

Velký senát Nejvyššího soudu na nález navázal a svůj dřívější názor opustil (bod 26). Zároveň rozlišil dva druhy nároků. Zdržení se zásahu a odstranění jeho následku lze žádat už kvůli samotnému ohrožení nebo porušení práva na ochranu pověsti. Přiměřené zadostiučinění jen tehdy, když nemajetková újma „skutečně (v příčinné souvislosti se zaviněným protiprávním jednáním škůdce) vznikla“ (bod 28). Rozsudky nižších soudů zrušil a věc vrátil krajskému soudu.

## Kdo zaplatí, kolik a do kdy

**Kdo zaplatí.** Ten, kdo nepravdu uvedl nebo šířil. Napsal-li ji zaměstnanec při své práci, míří nárok na zaměstnavatele: kdo při své činnosti použije zaměstnance, nahradí škodu jím způsobenou, jako by ji způsobil sám (§ 2914), a u nemajetkové újmy se to posoudí obdobně (§ 2894 odst. 2). Je-li autorem konkurent, jde zpravidla o zlehčování (§ 2984) a zadostiučinění dává přímo § 2988. U médií pozor na výjimku: tiskové, rozhlasové, televizní a obdobné zpravodajství zákon ze zásahu bez zákonného důvodu vyjímá, ani zpravodajství ale nesmí být v rozporu s oprávněnými zájmy firmy (§ 135 odst. 2). Jak postupovat proti provozovateli platformy, popisuje článek Někdo o vás lže na internetu: co udělat jako první.

**Kolik a podle čeho.** Přiměřené zadostiučinění má podobu omluvy, nebo peněz. V penězích musí být poskytnuto tehdy, nezajistí-li jiný způsob skutečné a dostatečně účinné odčinění újmy (§ 2951 odst. 2). Výši zadostiučinění soud určí úvahou podle okolností případu, a nemusí ji odvozovat z přesně vyčíslené škody (Pl. ÚS 26/24, body 70 a 74). Doložit je ale třeba samotnou újmu. Ústavní soud jmenoval, jak se projevuje: oslabení důvěryhodnosti u veřejnosti, ztráta konkurenceschopnosti a prestiže, narušení vztahů uvnitř organizace, úsilí vynaložené na obnovu pověsti (bod 47). Konkrétní částky zatím Nejvyšší soud nestanovil. Ušlý zisk a jinou škodu lze žádat vedle toho (§ 2952), musí se ale prokázat i s příčinnou souvislostí. Nelze-li výši škody přesně určit, určí ji soud podle spravedlivého uvážení (§ 2955).

**Do kdy.** Právo na odčinění újmy se promlčí za tři roky (§ 629 odst. 1). Lhůta běží od chvíle, kdy se firma o újmě a o tom, kdo za ni odpovídá, dozvěděla, nebo dozvědět měla a mohla (§ 619 odst. 2 a § 620 odst. 1). Nejpozději se právo promlčí za deset let od vzniku újmy (§ 636 odst. 1). Šíří-li se nepravda rychle, nečekejte na rozsudek a zvažte předběžné opatření; co obnáší a za co se při něm ručí, vysvětluje článek Předběžné opatření: rychlá zbraň, za kterou se ručí.

## Co firma musí doložit

1. **Zásah.** Co přesně kdo kdy napsal nebo řekl a kde. Uložte stránku i s adresou a časem, u vážné věci nechte obsah osvědčit notářem; postup popisuje článek Mám to na screenshotu.
2. **Nepravdivost nebo neoprávněnost.** Doklady, které tvrzení vyvracejí. Kritika, která se opírá o pravdivý základ, zásahem bez zákonného důvodu být nemusí.
3. **Újmu.** Dotazy a stížnosti zákazníků, zrušené objednávky, odmítnuté nabídky, ohlasy v oboru, náklady a čas na vysvětlování. Veďte je od prvního dne. Bez nich soud zadostiučinění nepřizná.

4. **Zavinění.** U omluvy a peněz se zkoumá, zda druhá strana jednala zaviněně, například zda věděla nebo měla vědět, že tvrzení není pravdivé. U zdržení a odstranění se zavinění nezkoumá.

Celý postup od prvního dne po žalobu popisuje průvodce Pověst firmy. Koho žalovat, když nepravdu otiskla redakce nebo ji šíří web, rozebírá stránka Koho žalovat.

## Kde pravidlo končí

**Kritika není lež.** Ochrana pověsti stojí proti svobodě projevu (čl. 17 Listiny). Ústavní soud výslovně upozornil, že právo na ochranu pověsti nelze zneužívat k vedení strategických žalob proti účasti veřejnosti, které mají umlčet novináře, aktivisty nebo odborníky, a že soudy musí v každém případě odlišit výkon práva hodný ochrany od šikany a zneužití práva (body 93 až 95).

**Firma, nebo lidé v ní.** Zasáhne-li pomluva i jednatele nebo zaměstnance, mají vlastní nárok na ochranu osobnosti (§ 82). Souvisí-li zásah s jejich činností ve firmě, může firma jejich právo uplatnit jejich jménem a s jejich souhlasem (§ 83 odst. 1). Újmu firmy ale jako svou uplatňovat nemohou. Ústavní soud připomněl, že je třeba rozlišit, na čí straně újma vznikla (bod 108).

**Nejen obchodní firmy.** Pravidlo platí pro každou právnickou osobu, tedy i pro spolky a nadace. Ústavní soud zdůraznil, že právě nevýdělečným organizacím vzniká zásahem do pověsti převážně nemajetková újma (bod 48).

**Konkurent může zlehčovat i pravdou.** Proti konkurentovi platí přísnější pravidlo než proti komukoli jinému. Zlehčováním je i pravdivý údaj o poměrech, výkonech nebo výrobku jiného soutěžitele, je-li způsobilý mu přivodit újmu. Nekalou soutěží není, byl-li k němu soutěžitel okolnostmi donucen (§ 2984 odst. 2).

Za lež o firmě lze žádat zdržení a odstranění následků hned. Omluvu nebo peníze jen s doloženou újmou a zaviněním druhé strany.
Od prvního dne si veďte doklady o dopadu: dotazy zákazníků, zrušené zakázky, náklady na vysvětlování.
Rozhodují o tom, zda soud zadostiučinění přizná.
Je-li autorem konkurent, opřete žalobu o nekalou soutěž. Zadostiučinění dává přímo § 2988 a zlehčováním může být i pravdivý údaj.

## Přehled

| Otázka | Odpověď | Opora |
|---|---|---|
| Může firma žádat zdržení a odstranění | Ano, už kvůli samotnému zásahu | § 135 OZ; 31 Cdo 1145/2025, bod 28 |
| Může žádat omluvu nebo peníze | Ano, analogicky podle § 2988, při doložené újmě a zavinění | Pl. ÚS 26/24, výrok II; 31 Cdo 1145/2025, body 26 a 28 |
| Kdy peníze místo omluvy | Nestačí-li omluva k účinnému odčinění | § 2951 odst. 2 OZ |
| Lže-li konkurent | Zlehčování, nekalá soutěž, zadostiučinění přímo | § 2984 a § 2988 OZ |
| Média | Výjimka pro zpravodajství, ne v rozporu s oprávněnými zájmy firmy | § 135 odst. 2 OZ |
| Promlčení | Tři roky od vědomosti o újmě a povinném, nejvýš deset let | § 620, § 629 a § 636 OZ |

**Šíří někdo o vaší firmě nepravdy?** Spory o ochranu pověsti právnických osob vedeme v rámci specializace na soudní spory. Napište nám.

## Závěr

Od roku 2025 se pověst firmy chrání stejnými prostředky jako proti nekalé soutěži, bez ohledu na to, kdo nepravdu šíří. Firma může žádat zdržení a odstranění následků, omluvu, peníze, náhradu škody i vydání bezdůvodného obohacení. Pro omluvu a peníze ale musí doložit, že jí újma skutečně vznikla, a to v příčinné souvislosti se zaviněným protiprávním jednáním druhé strany.

V praxi proto rozhoduje bod 28 rozsudku. U právnické osoby, která újmu neprožívá, se újma prokazuje přes své dopady. Doporučujeme proto vést si od první zprávy záznam o dotazech zákazníků, zrušených zakázkách a čase stráveném vysvětlováním; bez něj zůstane právo na peníze jen na papíře.

## Prameny

- Usnesení č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, čl. 10 odst. 1 a čl. 17.
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 82, § 83, § 135, § 619, § 620, § 629, § 636, § 2894, § 2914, § 2951, § 2952, § 2955, § 2984 a § 2988 (znění účinné k 9. 11. 2026).
- Nález pléna Ústavního soudu ze dne 15. 1. 2025, sp. zn. Pl. ÚS 26/24.

- Rozsudek velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 18. 6. 2025, sp. zn. 31 Cdo 1145/2025.

---

Tento článek má informativní charakter a nepředstavuje právní poradenství. Vychází z právního stavu ke dni publikace; zda šlo o neoprávněný zásah do pověsti, nebo o přípustnou kritiku, a jaké zadostiučinění soud přizná, vždy záleží na okolnostech konkrétní věci.

---

*„Firma přece nic necítí.“ Za lež o sobě může i firma chtít omluvu a peníze*

Tým IUSTORIA · Publikováno 9. 11. 2026

https://www.iustoria.cz/blog/povest-firmy-penize-ne-jen-omluva/

Text je dílem chráněným autorským právem. Sdílení celého dokumentu bez úprav je vítáno; přebírání částí do jiných textů jen s uvedením zdroje. © IUSTORIA, advokátní kancelář, s.r.o.